

Handläggare
Maria Karlsson
Telefon: 08- 508 25 403

Till
Socialnämnden
2021-08-31

Idéburet offentligt partnerskap - om verksamhet för ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser

- Samverkan mellan socialförvaltningen och tre ideella organisationer Rädda barnen, Svenska Röda Korset och Stadsmissionen

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
biträdande förvaltningschef

Förvaltningarnas förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att godkänna partnerskapet med Rädda Barnen, Svenska Röda Korset och Stockholms stadsmission,
2. Socialnämnden ger socialdirektören i uppdrag att teckna ett idéburet offentligt partnerskap med tre ideella organisationer om verksamhet för ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser.
3. Socialnämnden ger socialdirektören rätt att besluta om eventuella förändringar av åtaganden inom partnerskapet, under förutsättning att partnerskapets mål, syfte eller värdegrund inte förändras.
4. Socialnämnden ger socialdirektören rätt att besluta om eventuell förlängning av partnerskapet i enlighet med avtalet som inte innebär större förändringar av innehållet i partnerskapet.
5. Socialnämnden ger socialdirektören rätt att besluta om att stoppa utbetalning och kräva tillbaka utbetalda medel till

förening i partnerskapet i enlighet med förutsättningar som finns stadgade i huvudavtalet.

6. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår i ärendet ett idéburet offentligt partnerskap för ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser. Perioden för partnerskapet är 1 september 2021 till och med 31 december 2021 med en möjlig förlängning ytterligare ett år, det vill säga till och med 2022. Innan avtalet kan förnyas ytterligare ett år ska parterna föra en dialog om hur partnerskapet kan utvecklas utifrån att målgruppen ensamkommande förändras, bland annat på grund av att de blir äldre. Resultatet ska redovisas i december månads socialnämnd.

I partnerskapet ingår följande aktörer från idéburen sektor:

- Rädda Barnen, organisationsnummer 802002-8638,
- Svenska Röda Korset, organisationsnummer 802002-8711,
- Stockholms stadsmission, organisationsnummer 802003-1954.

Barnrättsbyrån som ingått i partnerskapet tidigare har valt att avsluta sin del med hänsyn till att deras målgrupp är personer under 20 år.

Partnerskapet omfattar samarbete med organisationer och föreningar som driver projekt och verksamheter som riktar sig mot barn och ungdomar, nyanlända, ensamkommande barn och ungdomar, papperslösa samt personer med osäkra boendeförhållanden.

Syftet med partnerskapet är att förbättra målgruppens¹ livssituation i Stockholms stad och arbeta för att förbättra ungdomens livssituation i staden tills ungdomen erhåller uppehållstillstånd eller återvänder till ursprungslandet. Målet med partnerskapet är att lindra akut nöd, främja psykisk och fysisk hälsa och få barn och ungdomar att stanna inom eller att komma tillbaka in i välfärdssystemet för att nå långsiktiga lösningar.

Den ekonomiska ramen för partnerskapet är densamma för den föreslagna partnerskapsperioden som för föregående partnerskapsperiod. Detta innebär att de ideella organisationerna får medel på totalt 1 962 973 kr för den föreslagna partnerskapsperioden. Den del av medlen som tidigare tilldelats Barnrättsbyrån fördelas nu till de tre kvarvarande parterna.

Bakgrund

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en samverkansform avseende en viss verksamhet som ingås mellan en eller flera idéburna organisationer och den offentliga sektorn.

År 2017 ingicks ett IOP mellan socialförvaltningen och organisationerna Barnrättsbyrån, Rädda Barnen, Svenska Röda Korset och Stockholms stadsmission för insatser till ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser. Avtalet gällde perioden 1 september 2017 till och med 31 augusti 2019 men förlängdes till och med augusti 2020. Syfte är och har varit att samordna stödinsatser som ges till ensamkommande barn och ungdomar.

Samarbetet organisationerna emellan i de tidigare partnerskapsperioderna har bland annat resulterat i en bättre styrning, ökad tydlighet, samsyn och sammanhållen hantering avseende frågor som berör ensamkommande barn och ungdomar.

I det aktuella ärendet föreslås en tredje period av partnerskapet, från 1 september 2021 till och med 31 december 2021 med en möjlig förlängning ytterligare ett år, det vill säga till och med 2022. Till detta avtal har Barnrättsbyrån valt att tacka nej med hänsyn till att de endast arbetar med personer upp till 20 år.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 25 augusti 2021. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 26 augusti 2021.

Ärendet

Kort beskrivning av situationen för målgruppen som det ser ut idag

Stockholms stad har under de senaste åren fått ta ett tillfälligt ansvar för ett antal ensamkommande barn som gett sig till känna i staden och som har för avsikt att söka asyl i Sverige. Merparten av dessa barn anvisar Migrationsverket sedan vidare till en annan kommun i Sverige som ansvarar för barnets boende och behov av skydd och stöd. Under 2020 tog Stockholms stad emot 41 barn som tillhörde denna målgrupp, vilket innebär en minskning i förhållande till föregående år (68 barn).

Tabell 4:13 Antal årligen nytillkomna asylsökande ensamkommande barn per år

År	Ankomst	Anvisade
2015	5377	2143
2016	92	146
2017	148	117
2018	53	85
2019	68	88
2020	41	48

Källa: Socialtjänstrapporten

Stockholms stad anvisades som ansvarig kommun för 48 asylsökande ensamkommande barn under 2020, vilket innebär en halvering i jämförelse med 2019. Andelen flickor uppgick till drygt 30 procent.

Stadsmissionen, Rädda barnen och Röda korset har inom ramen för partnerskapet angett att de har kontakt med ensamkommande ungdomar 17 år och uppåt. En del är i asylprocessen, andra har tillfälliga uppehållstillstånd och en grupp personer har erhållit ett permanent uppehållstillstånd. Vidare är det också en grupp unga som har fått ett slutgiltigt avslag. Parternas uppfattning är att målgruppen som de möter har fortsatt behov av stöd i samma omfattning som tidigare även om antalet personer som anvisas till staden minskar.

Den 16 juli 2021 fattade Migrationsverket beslut om verkställighetsstopp till Afghanistan utifrån det svåra säkerhetsläget i landet. Beslutet gäller tillsvidare och det är ännu för tidigt att säga hur målgruppen och socialtjänsten i Stockholms stad kommer påverkas av denna förändring.

Syfte, mål och målgrupp

Syftet med partnerskapet är att förbättra målgruppens livssituation i Stockholms stad och arbeta för att förbättra ungdomens livssituation i staden tills ungdomen erhåller uppehållstillstånd eller återvänder till ursprungslandet.

Vidare är syftet att stärka samverkan för att skapa en trygg länkning mellan idéburna organisationer och myndigheter för målgruppen.

Med utgångspunkt i socialtjänstlagen och kommunallagens vistelsebegrepp är målet med partnerskapet att:

- lindra nöd,
- främja psykisk och fysisk hälsa och
- få barn och ungdomar att stanna inom, eller återvända till, välfärdssystemet igen för att nå långsiktiga lösningar.

Målgruppen för partnerskapet är ensamkommande barn och ungdomar till och med 20 år som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser. De befinner sig i asylprocessen, har fått avslag på sin asylansökan eller också har de inte haft kontakt med svenska myndigheter. Målgruppen som härrör från de som kom till Sverige under 2015-2016 och som berörs av Nya gymnasielagen är dock över 20 år men vissa av dessa personer har fortsatt behov av stöd.

Partnerskapets aktörer, insatser och resurser

Det idéburna offentliga partnerskapet är uppdelat i ett övergripande partnerskap och bilagor som reglerar parternas specifika åtaganden.

I partnerskapet ingår följande aktörer från idéburen sektor:

- Rädda Barnen, organisationsnummer 802002-8638,
- Svenska Röda Korset, organisationsnummer 802002-8711,
- Stockholms stadsmission, organisationsnummer 802003-1954.

Partnerskapet omfattar samarbete med organisationer och föreningar som driver projekt och verksamheter som riktar sig mot barn och ungdomar, nyanlända, ensamkommande barn och ungdomar, papperslösa samt personer med osäkra boendeförhållanden. Parternas åtaganden innefattar bland annat:

- Socialt uppsökande arbete i stadens riskmiljöer
- Ge stöd och vägledning i vardagen
- Migrationsrådgivning och kvalificerad juridisk och social rådgivning

- Arbete med psykosocialt stöd främst genom gruppverksamheter
- Sociala aktiviteter för att stimulera till fritidsaktiviteter och god hälsa
- Erbjudna basbehov i form av mat/kläder/hygien/SL-biljetter
- På plats-sjukvårdsrådgivning

Socialförvaltningens resurser består av ekonomiska medel, egna verksamheter riktade mot målgruppen samt att informera och samverka med aktuella verksamheter inom förvaltningen. De verksamheter inom socialförvaltningen som ingår i partnerskapet är Enheten för ensamkommande barn och ungdomar och Framtid Stockholm, genom Ungdomsjouren. De ideella organisationernas resurser består av ekonomiska medel, övergripande arbetsledning och administration, volontärer samt egna ideella service- och stödinsatser riktade till målgruppen.

Ändringar från föregående avtalsperiod

Den ekonomiska ramen för partnerskapet är densamma för den föreslagna partnerskapsperioden som för föregående partnerskapsperiod. Detta innebär att de ideella organisationerna får medel på totalt 1 962 973 kr för den föreslagna partnerskapsperioden, från 1 september 2021 till och med 31 december. Den del av medlen som tidigare tilldelats Barnrättsbyrån fördelas nu till de tre kvarvarande parterna.

Ledning och samverkan

Socialförvaltningen och varje ideell organisation bär enskilt ansvaret för sina åtaganden i partnerskapet. God samverkan krävs för att nå partnerskapets syfte och mål. Med god samverkan avses kontinuerlig information och kommunikation mellan de olika aktörerna i partnerskapet.

Partnerskapet leds av en styrgrupp bestående av en representant för vardera idéburen organisation och socialförvaltningen som träffas minst varannan månad. Den operativa samverkan sker genom en samverkansgrupp bestående av representanter från aktörerna och socialförvaltningen som träffas regelbundet med lämpligt intervall.

Uppföljning

Avsikten med uppföljning är att säkra att syftet och målen med partnerskapet uppnås. Syftet med uppföljningen är även att säkra att offentliga medel använts till det som är beslutat. Uppföljningen ska ske med utgångspunkt i de mål som gäller för partnerskapet, samt i

sammanställningen över förvaltningens tillförda medel i respektive organisations bilaga.

Samverkansgruppen ska årligen göra en sammanställning av de verksamhetsrapporter som upprättats under året. Sammanställningen ska beskriva varje verksamhet och utgör även underlag för ekonomisk uppföljning samt granskning. Granskningen är kopplad till varje separat bilaga och uppföljning sker av socialförvaltningen. Rapporten lämnas av socialförvaltningen till socialnämnden i samband med verksamhetsberättelsen.

Partnerskapsperiod

Perioden för partnerskapet är 1 september 2021 till och med 31 december 2021 med en möjlig förlängning ytterligare ett år, det vill säga till och med 2022. Innan avtalet kan förnyas ytterligare ett år ska parterna föra en dialog om hur partnerskapet kan utvecklas utifrån att målgruppen ensamkommande förändras, bland annat på grund av att de blir äldre. Resultatet ska redovisas i december månads socialnämnd.

Jämställdhetsanalys

Partnerskapet riktar sig till barn och ungdomar. Verksamheterna anpassas utifrån varje ungdoms unika situation och behov så långt det är möjligt, oavsett kön eller könsidentitet. Samtalsforum fördelade på kön kan komma att genomföras för att uppnå syftet att nå alla.

Merparten av de ensamkommande barnen och ungdomarna som sökt asyl i Sverige är pojkar. Andelen asylsökande ensamkommande flickor har dock ökat från cirka 16 procent år 2012 till cirka 25 procent år 2018. Bland barnen under 13 år var 33 procent flickor år 2017.

En kartläggning på nationell nivå visar att andelen ensamkommande flickor som avvek var lägre än motsvarande andel ensamkommande pojkar.²

Partnerskapets samlade erfarenhet hittills är att det är svårare att nå flickor i målgruppen. Drygt tio procent av de barn och ungdomar som har nåtts av parternas verksamheter har hittills varit flickor. Parterna kommer att försöka nå flickorna med information på olika sätt. Ett sätt är genom filmer riktade till flickor, tänkta att spridas i

sociala medier. Ett annat sätt är att via olika nätverk, verksamheter och organisationer sprida information i stadens ytterområden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det finns fortfarande en målgrupp inom gruppen ensamkommande unga som har behov av samverkan mellan ideell sektor och Stockholms stad för att till exempel möjliggöra intentionen med Nya gymnasielagen. Det IOP som har pågått sedan 2017 har på flera sätt varit givande. För att utreda vidare hur partnerskapet kan utvecklas utifrån en delvis förändrad målgrupp finns behov av att förlänga det. Förvaltningen föreslår att socialnämnden beslutar följande.

1. Socialnämnden beslutar att godkänna partnerskapet.
2. Socialnämnden ger socialdirektören i uppdrag att teckna idéburet offentligt partnerskap med tre ideella organisationer om verksamhet för ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser.
3. Socialnämnden ger socialdirektören rätt att besluta om eventuella förändringar av åtaganden inom partnerskapet, under förutsättning att partnerskapets mål, syfte eller värdegrund inte förändras.
4. Socialnämnden ger socialdirektören rätt att besluta om eventuell förlängning av partnerskapet som inte innebär större förändringar av innehållet i partnerskapet.
5. Socialnämnden ger socialdirektören rätt att besluta om att stoppa utbetalning och kräva tillbaka utbetalda medel till förening i partnerskapet i enlighet med förutsättningar som finns stadgade i huvudavtalet.
6. Paragrafen justeras omedelbart.

Bilagor

1. Idéburet offentligt partnerskap – verksamhet för ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser, dnr 2.3.4-370/2021
2. Bilaga Rädda barnen, dnr 2.3.4-373/2021
3. Bilaga Stockholms stads socialnämnd, 2.3.4-385/2021
4. Bilaga Stockholms stadsmission, dnr 2.3.4-371/2021

5. Bilaga Röda korset, dnr 2.3.4-372/2021